

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Παρατεταμένη κρίση αφθώδους πυρετού στη Λέσβο – Άμεση ανάγκη για αξιοποίηση ευρωπαϊκών εργαλείων, στελέχωση των κτηνιατρικών υπηρεσιών και σχέδιο ανασυγκρότησης της κτηνοτροφίας

Περισσότερο από έξι μήνες μετά την επιβεβαίωση, στις 16 Μαρτίου 2026, του πρώτου κρούσματος αφθώδους πυρετού στη Λέσβο, η επιζωοτία εξακολουθεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην κτηνοτροφία και συνολικά στην παραγωγική και οικονομική δραστηριότητα του νησιού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2026/2148 της 21ης Σεπτεμβρίου 2026, επικαιροποίησε εκ νέου τα έκτακτα μέτρα για την Ελλάδα, καταγράφοντας πρόσθετα επιβεβαιωμένα κρούσματα στη Λέσβο και διατηρώντας για σειρά εστιών ζώνες προστασίας και επιτήρησης έως το τέλος του έτους.

Η αντιμετώπιση της νόσου βασίστηκε στη θανάτωση των ζώων των προσβεβλημένων εκτροφών, στην επιβολή περιορισμών στις μετακινήσεις και στις συναλλαγές και στην επιδημιολογική επιτήρηση και ιχνηλάτηση. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΥΠΑΑΤ, έως τις 21 Αυγούστου 2026 είχαν θανατωθεί συνολικά 81.060 ζώα, εκ των οποίων 80.151 αιγοπρόβατα. Οι επιπτώσεις, ωστόσο, δεν περιορίζονται στην απώλεια ζωικού κεφαλαίου, αλλά επεκτείνονται στο εισόδημα των παραγωγών, στην παραγωγή και διάθεση γάλακτος, στη λειτουργία των τυροκομείων και των συνεταιρισμών, στις ζωοτροφές, στο εμπόριο και σε σειρά δραστηριοτήτων που εξαρτώνται από την κτηνοτροφία.

Στις 15 Σεπτεμβρίου, το Υπουργείο ανέφερε ότι είχε ολοκληρωθεί η ιχνηλάτηση σε περισσότερο από το 80% των εκτροφών της Λέσβου και ότι απέμεναν περίπου 300 εκτροφές. Παράλληλα, για την αντιμετώπιση της κρίσης απαιτήθηκαν διαδοχικές μετακινήσεις και ενισχύσεις προσωπικού από διαφορετικούς φορείς, με περισσότερους από 40 κτηνιάτρους και γεωπόνους να επιχειρούν τότε στο νησί.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η αλλαγή του επιχειρησιακού μοντέλου. Στις 2 Σεπτεμβρίου, σχεδόν έξι μήνες μετά την εμφάνιση της νόσου, ανακοινώθηκε ότι το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αναλαμβάνει τον επιχειρησιακό συντονισμό των δυνάμεων στο πεδίο, ενώ το ΥΠΑΑΤ διατηρεί τη στρατηγική, επιστημονική και κανονιστική ευθύνη. Η μεταβολή αυτή καθιστά αναγκαία την πλήρη ενημέρωση της Βουλής για τη στελέχωση, τον συντονισμό και την ακριβή κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Παράλληλα, υπάρχουν πρόσθετες δυνατότητες ευρωπαϊκής χρηματοδότησης, για τις οποίες πρέπει να αποσαφηνιστεί εάν και σε ποιο βαθμό έχουν αξιοποιηθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση.

Ειδικότερα, το άρθρο 78α του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, όπως προστέθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/2649, παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν στα Στρατηγικά τους Σχέδια ΚΑΠ πληρωμές κρίσης προς ενεργούς γεωργούς. Η διάταξη καλύπτει ρητά περιπτώσεις στις οποίες μέτρα για την πρόληψη ή εκρίζωση καταγεγραμμένων ζωνοδόσων προκαλούν άμεσα ζημία που συνεπάγεται καταστροφή τουλάχιστον του 30% της μέσης ετήσιας παραγωγής, με βάση τα κριτήρια που προβλέπει ο Κανονισμός.

Παράλληλα, το άρθρο 220 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 προβλέπει τη δυνατότητα λήψης έκτακτων μέτρων στήριξης της αγοράς, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, όταν μέτρα για την καταπολέμηση ζωνοδόσων προκαλούν περιορισμούς στις συναλλαγές και συνακόλουθες διαταραχές της αγοράς. Ειδικά για την αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού στους τομείς, μεταξύ άλλων, του γάλακτος και των γαλακτοκομικών καθώς και του αιγοπρόβειου κρέατος, η ενωσιακή συγχρηματοδότηση ανέρχεται στο 60% της σχετικής δαπάνης. Τα έκτακτα μέτρα του άρθρου 220 μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το γεωργικό αποθεματικό του ΕΓΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

Ταυτόχρονα, ιδιαίτερη μέριμνα απαιτείται για τη διατήρηση του γενετικού κεφαλαίου της κτηνοτροφίας της Λέσβου. Το άρθρο 13 του Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2020/687 παρέχει στην αρμόδια αρχή, υπό αυστηρές προϋποθέσεις εκτίμησης κινδύνου, απομόνωσης και βιοασφάλειας, τη δυνατότητα παρέκκλισης από τη θανάτωση, μεταξύ άλλων, για ζώα που έχουν επισήμως καταχωριστεί εκ των προτέρων ως ζώα σπάνιων φυλών ή για ζώα δεόντως τεκμηριωμένης υψηλής γενετικής αξίας. Είναι συνεπώς αναγκαίο να διευκρινιστεί εάν η συγκεκριμένη δυνατότητα εξετάστηκε για ζώα της φυλής προβάτου Λέσβου που ενδεχομένως πληρούσαν τις σχετικές προϋποθέσεις.

Ως προς τις αποζημιώσεις, στις 22 Σεπτεμβρίου το ΥΠΑΑΤ ανακοίνωσε την καταβολή, «μέσα στις επόμενες μέρες», ποσού 7.726.101 ευρώ σε 143 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για 46.124 θανατωμένα ζώα. Είναι επομένως απαραίτητο να υπάρχει σαφής εικόνα όχι μόνο των ποσών που έχουν εγκριθεί ή ανακοινωθεί αλλά αυτών που έχουν πράγματι πιστωθεί στους δικαιούχους, καθώς και των υποχρεώσεων που παραμένουν σε εκκρεμότητα.

Η αντιμετώπιση της κρίσης δεν μπορεί να περιορίζεται στις θανατώσεις και στις αποζημιώσεις των άμεσων απωλειών. Η διάρκεια και η έκταση της επιζωοτίας δημιουργούν ανάγκη σχεδιασμού για την ανασύσταση των πληγέντων κοπαδιών, τη διατήρηση του γενετικού υλικού, την επανεκκίνηση της παραγωγής, τη στήριξη των συνεταιρισμών και των τυροκομικών επιχειρήσεων και τη διατήρηση της απασχόλησης και της παραγωγικής δραστηριότητας στο νησί.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1. Έχει υποβάλει η Ελληνική Κυβέρνηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αίτημα τροποποίησης του ελληνικού Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ για την εισαγωγή παρέμβασης πληρωμών κρίσης βάσει του άρθρου 78α του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, με σκοπό τη στήριξη κτηνοτρόφων που έχουν πληγεί από τα μέτρα αντιμετώπισης του αφθώδους πυρετού στη Λέσβο; Εάν ναι, τότε υποβλήθηκε, ποιο ποσό προβλέπεται, ποιες κατηγορίες παραγωγών και απωλειών αφορά, από ποιους πόρους του Στρατηγικού Σχεδίου προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί και σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία; Εάν όχι, για ποιο λόγο δεν έχει μέχρι σήμερα αξιοποιηθεί η συγκεκριμένη δυνατότητα και εξετάζεται η υποβολή σχετικού αιτήματος;**
- 2. Έχει υποβάλει η Ελληνική Κυβέρνηση επίσημο αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει του άρθρου 220 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 για τη λήψη έκτακτων μέτρων στήριξης λόγω των περιορισμών στις συναλλαγές και των συνακόλουθων επιπτώσεων στις αγορές γάλακτος, γαλακτοκομικών προϊόντων και αιγοπρόβειου κρέατος στη Λέσβο; Εάν ναι, τότε υποβλήθηκε, ποιες ζημίες και ποια περίοδο καλύπτει και ποιο είναι το αιτούμενο ποσό; Εάν όχι, για ποιο λόγο δεν έχει ζητηθεί η αξιοποίηση του συγκεκριμένου μηχανισμού και της προβλεπόμενης ενωσιακής συγχρηματοδότησης;**
- 3. Έχει εξετάσει η αρμόδια κτηνιατρική αρχή τη δυνατότητα εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 13 του Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2020/687 για ζώα της φυλής προβάτου Λέσβου που είχαν επισήμως καταχωριστεί εκ των προτέρων ως ζώα σπάνιας φυλής ή για μεμονωμένα ζώα με δεόντως τεκμηριωμένη υψηλή γενετική αξία; Σε πόσες περιπτώσεις υποβλήθηκε ή εξετάστηκε σχετικό αίτημα, πόσες παρεκκλίσεις εγκρίθηκαν ή απορρίφθηκαν και με ποια αιτιολογία;**
- 4. Πόσες οργανικές θέσεις κτηνιάτρων προβλέπονται σήμερα στις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και πόσες από αυτές είναι καλυμμένες; Πόσοι κτηνίατροι υπηρετούν ειδικά στις υπηρεσίες που καλύπτουν τη Λέσβο και πόσες κενές θέσεις υπάρχουν; Έχουν ζητηθεί ή προγραμματιστεί μόνιμες ή έκτακτες προσλήψεις κτηνιάτρων για τη Λέσβο και το Βόρειο Αιγαίο και, εάν ναι, πόσες και με ποιο συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα;**
- 5. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην αλλαγή του επιχειρησιακού μοντέλου και στην ανάθεση, από τις 2 Σεπτεμβρίου, του συντονισμού των δυνάμεων στο πεδίο στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας; Ποια προβλήματα ή επιχειρησιακές ανάγκες διαπιστώθηκαν στο προηγούμενο μοντέλο και ποια είναι σήμερα η ακριβής κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ ΥΠΑΑΤ, ΥΠΕΘΑ, Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων;**
- 6. Ποιο είναι, μέχρι την ημερομηνία απάντησης της παρούσας, το συνολικό ποσό που έχει πράγματι καταβληθεί —και όχι απλώς εγκριθεί ή ανακοινωθεί— σε κτηνοτρόφους και επιχειρήσεις της Λέσβου για θανατωμένα ζώα, απώλεια εισοδήματος, γάλα που δεν διατέθηκε στην αγορά, ζωοτροφές και ζημίες ή απώλειες των τυροκομικών**

επιχειρήσεων; Πόσοι δικαιούχοι έχουν πληρωθεί ανά κατηγορία, πόσοι εξακολουθούν να αναμένουν πληρωμή και ποιο είναι το συνολικό ανεξόφλητο ποσό;

7. Ποιο είναι το συγκεκριμένο κυβερνητικό σχέδιο για την επόμενη ημέρα της λεσβιακής κτηνοτροφίας μετά την εκρίζωση της νόσου; Ποιος είναι ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός, ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης και ποιο το χρονοδιάγραμμα για την ανασύσταση των κοπαδιών, τη διατήρηση και αναπαραγωγή του γενετικού κεφαλαίου της φυλής προβάτου Λέσβου, τη στήριξη των συνεταιρισμών και των τυροκομικών επιχειρήσεων και τη διατήρηση της απασχόλησης και της παραγωγικής δραστηριότητας στο νησί;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Δούρου Ρένα

Αμανατίδης Γιάννης

Ακρίτα Έλενα

Γιαννούλης Χρήστος

Καριπίδης Γιάννης